

POSTGRAU

Atenció a la persona amb dependència. Les ferides cròniques

Coordinació: Joan Blanco Blanco
Jordi Ballesté Torralba

Curs 2006 - 2007

Títol del postgrau: Atenció a la persona amb dependència. Les ferides cròniques.

Organització: Departament d'infermeria Universitat de Lleida i la Fundació 700 aniversari.

Coordinació:

Jordi Ballesté Torralba

Director del postgrau

Joan Blanco Blanco

Director del postgrau

Joana Barberà Cortada

Coordinadora UdL del postgrau

Durada: 150 hores.

Modalitat: Semi-presencial amb un 60% de presencialitat.

Crèdits: 15.

- 9 crèdits teòrics.
- 6 crèdits pràctics i treball final.

Horari: Els dimarts de febrer a juny de 16:00 a 21:00 hores.

Dates: Curs acadèmic 2006-2007.

Objectius d'aprenentatge:

- Millorar l'atenció a les persones amb dependència.
- Conèixer al malalt geriàtric i els seus principals problemes.
- Aprofundir en els aspectes relacionats amb la valoració, el cuidatge i el tractament de les ferides cròniques.
- Liderar la gestió dels cuidatges en l'atenció de les ferides cròniques.
- Aplicar models de gestió innovadors
- Adquirir metodologia en la presa de decisions.

Continguts:

- Persona amb dependència.
- Valoració global i concepte de ferida crònica.
- Terapèutica:
  - Prevenció.
  - Tractament:
    - Intervencions curatives.
    - Intervencions pal·liatives.
- Tractaments actuals i noves tendències.

Metodologia:

- Per tal d'abordar els coneixements teòrics i pràctics que aporta el postgrau, s'ha concretat la següent tipologia d'activitat.

Activitats introductòries	
TEORIA	Sessió magistral
	Taula rodona

PRACTICA GUIADA	Seminaris sobre casos clínics
	Debats per unificar criteris
	Presentacions / exposicions
	Resolució de dubtes i problemes
	Exercicis a l'aula ordinària
PRÀCTICA AUTÒNOMA	Treballs sobre gestió de casos
	Fòrums de discussió
	Resolució de problemes, exercicis
Atenció personalitzada	
PROVES	Proves de desenvolupament i assoliment de coneixements
	Proves objectives de tipus test
	Proves pràctiques

- Partint d'aquesta classificació, hem realitzat el còmput de la dimensió teòrica i pràctica, obviant les activitats introductòries, l'atenció personalitzada i les proves, donat que aquestes tenen un caràcter transversal a les dimensions proposades. És així que, la dimensió de la teoria ocupa un 60% i la pràctica un 40% (considerant que la pràctica guiada ocupa un 25% i la pràctica autònoma un 15%).
- En els següents quadres es pot observar les dades esmentades anteriorment:

<i>Modalitat</i>		<i>Percentatge</i>
<i>Teòrica</i>		60 %
<i>Pràctica</i>	Pràctica guiada	25 %
	Pràctica autònoma	15 %

- **Crèdits teòrics:**

- Combinació de classes teòriques amb tallers sobre casos pràctics.
- Jornades de tallers en grup.
- Es realitzaran 2 proves teòriques. Una al principi del curs i una altra al finalitzar perquè cada alumne pugui valorar la seva evolució.

- **Crèdits pràctics:**

- Desenvolupament de casos pràctics de manera individual i fora de l'horari presencial que es presentaran als coordinadors.
- Treball d'investigació de final de curs que complementarà els casos pràctics.
- Resolució de casos. A partir de situacions, l'alumne ha de treballar la capacitat d'identificar problemes, aportar solucions i extreure conclusions.

Cronograma:

Pel bon funcionament del postgrau i facilitar l'assimilació de coneixements per part de l'alumnat es proposa fraccionar les 90 hores presencials del mateix en sessions de 5 hores a desenvolupar en horari

de tarda de 16 a 21 hores. Es preveuen doncs un total de 18 sessions presencials entre els mesos de febrer i juny del 2007.

Avaluació:

- Assistència a les classes teòriques (mínim un 80%)
- Treballs
- Prova pràctica.
- Resolució de problemes i exercicis.
- Debat.

Material:

- Llibre “Atención integral de las heridas crónicas”
- DVD amb el material proporcionat pel professorat, vídeos il·lustratius i articles d'interès.
- Apunts guia per tal de tenir un resum de les exposicions.
- Bibliografia recomanada.
- Casos pràctics.

Docents:

- Personal docent d'àmbit nacional amb experiència en el món del malalt crònic.
- Confirmats:
  - Joan Blanco Blanco. Lleida.
  - Jordi Ballesté Torralba. Lleida.
  - Joan Enric Torra i Bou. Barcelona.
  - J. Javier Soldevilla Agreda. Logroño.
  - Montse Viladrosa Clua. Lleida.
  - Justo Rueda López. Terrassa.
  - Pilar Ibars Moncasi. Lleida.

- Amalia Zapata Rojas. Lleida.
- Daniel Chaverri Fierro. Huesca.
- Dr. José Luís de Frutos Rincón. Lleida.
- Josep Mª Martínez Barriuso. Lleida.
- Dr. Marcos Serrano Godoy. Lleida.
- Dra. Ana Vena Martínez. Lleida.
- I altres professionals experts en temes concrets.

PROGRAMA

A. Pacient geriàtric (1 crèdit).

1. Descripció.
2. Identificació del pacient de risc.
3. Síndromes geriàtrics.
4. Demències.

B. Concepte de ferida crònica (0'5 crèdits).

C. Qualitat de vida i ferides cròniques (0'5 crèdits).

D. Preparació del llit de la ferida (0'5 crèdits).

E. La pell (0'5 crèdit).

1. Descripció.
2. Estructura histològica de la pell.
3. Funcions.
4. Procés de cicatrització.

F. Les nafres per pressió (1 crèdit).

1. Introducció i idees generals.
2. Definició de nafra per pressió (NPP).
3. Etiopatogènia de les NPP.
4. Classificació de les NPP.
5. Escales de valoració del risc de patir NPP:
  - 5.1. Braden.
  - 5.2. Norton.
  - 5.3. Emina.
6. Directrius per a la prevenció de les NPP:
  - 6.1. Identificació dels factors de risc.
  - 6.2. Cures per a la prevenció de les NPP:
    - 6.2.1. Educació sanitària i implicació del pacient i cuidador.
    - 6.2.2. Cures de la pell.
    - 6.2.3. Control de la humitat.

- 6.2.4. Maneig de la pressió (tècniques de reposicionament i superfícies especials).
- 6.2.5. Cures generals (nutrició, hidratació, suport emocional...)
- 7. Directrius pel tractament de les NPP :
  - 7.1. Valoració:
    - 7.1.1. Objectius generals. Valoració integral.
    - 7.1.2. Valoració del pacient i el seu entorn.
    - 7.1.3. Valoració de la lesió.
  - 7.2. Cures generals de les NPP.
  - 7.3. Cures locals de les NPP :
    - 7.3.1. Neteja de la ferida.
    - 7.3.2. Tipus de desbridament.
    - 7.3.3. Maneig de la càrrega bacteriana.
    - 7.3.4. Tipus d'apòsits.
- 8. Cures pal·liatives i NPP.
- 9. Complicacions de les NPP.
- 10. Registres i protocols.
- 11. Casos clínics .

G. Les nafres arterials (0'5 crèdits).

- 1. Anatomia del sistema arterial del membre inferior.
- 2. Patologia de les artèries:
  - 2.1. Degeneratives.
  - 2.2. Vasomotores.
  - 2.3. Obstructives.
- 3. Etiologia de les patologies de les artèries del membre inferior.
  - 3.1. Isquèmia aguda:
    - 3.1.1. Embòlia arterial.
    - 3.1.2. Trombosi arterial.
    - 3.1.3. Traumatisme arterial.
  - 3.2. Isquèmia crònica:
    - 3.2.1. Arteriosclerosi obliterant.
- 4. Diagnòstic de les patologies arterials:
  - 4.1. Macroangiopatia.

- 4.2. Microangiopatia.
- 5. Nafres arterials:
  - 5.1. Nafres hipertensives.
  - 5.2. Nafres arterioscleròtiques.
  - 5.3. Nafres angeítiques.
- 6. Signes i símptomes.
- 7. Tractament:
  - 7.1. Mèdic / Quirúrgic.
  - 7.2. Cures d'infermeria.
- 8. Casos clínics.

H. Les nafres venoses (1 crèdit).

- 1. El sistema venós.
- 2. Alteracions del sistema venós.
- 3. Definició de nafra venosa.
- 4. Fisiopatologia de la nafra venosa:
  - 4.1. Nafra varicosa.
  - 4.2. Nafra post-flebítica.
- 5. Epidemiologia.
- 6. Característiques principals de la nafra venosa.
- 7. Diagnòstic diferencial amb les nafres arterials.
- 8. Tècniques de diagnòstic (Índex turmell-braç).
- 9. Prevenció de les nafres venoses.
- 10. Tractament de les nafres venoses:
  - 10.1. Embenat de quatre capes.
  - 10.2. Vari-stretch.
- 11. Complicacions de les nafres venoses.
- 12. Casos clínics i taller d'embenats.

I. El peu diabètic (1 crèdit).

- 1. Complicacions de la diabetis.
- 2. Definició de peu diabètic.
- 3. Fisiopatologia del peu diabètic:
  - 3.1. Macroangiopatia.
  - 3.2. Microangiopatia.

- 3.3. Neuropatia.
- 4. Factors de risc del peu diabètic:
  - 4.1. Neuropatia.
  - 4.2. Vasculopatia.
  - 4.3. Infecció.
- 5. Diagnòstic, avaluació i exploració de la persona amb peu diabètic.
- 6. Prevenció del peu diabètic:
  - 6.1. Primària.
  - 6.2. Secundària.
  - 6.3. Terciària.
- 7. Tractament del peu diabètic:
  - 7.1. Prevenció de les lesions.
  - 7.2. Tractament de les lesions.
- 8. Educació sanitària i recomanacions per a prevenir les lesions.
- 9. Casos clínics.

J. Les nafres neoplàssiques (0'5 crèdits)

- 1. Introducció. Malalties tumorals.
- 2. Definició de les nafres malignes.
- 3. Objectius generals.
- 4. Relacions socials.
- 5. Prevenció:
  - 5.1. De les lesions.
  - 5.2. De les complicacions.
- 6. Tractament.
- 7. Complicacions:
  - 7.1. Control del dolor.
  - 7.2. Control de l'olor.
  - 7.3. Control de la infecció.
- 8. Suport familiar.
- 9. Noves tendències de tractament.

K. Abordatge i control de la infecció (1 crèdit).

1. Definició del concepte de càrrega bacteriana.
2. Relació càrrega bacteriana - procés de cicatrització.
3. Infecció de la ferida.
  - i. Prevenció
  - ii. Tractament
4. Recollida de mostres.

L. Cura avançada de ferides (0'5 crèdit).

1. Definició del concepte de cura avançada.
2. Aprofundir en el coneixement de les noves evidències científiques.
3. Bioingenieria de teixits una realitat.

M. Nutrició (0'5 crèdit).

1. Valoració nutricional.
2. Prevenció de dèficits nutricionals.
3. Suports dietètics i cicatrització de ferides.

Aquest postgrau tramitarà el reconeixement de:

- Reconeixement d'Interés per la Sociedad Española de Enfermería Geriátrica i Gerontològica.
- Reconeixement d'Interés pel Grupo Nacional para el Estudio y Asesoramiento sobre Úlceras por Presión y Heridas Crónicas.